

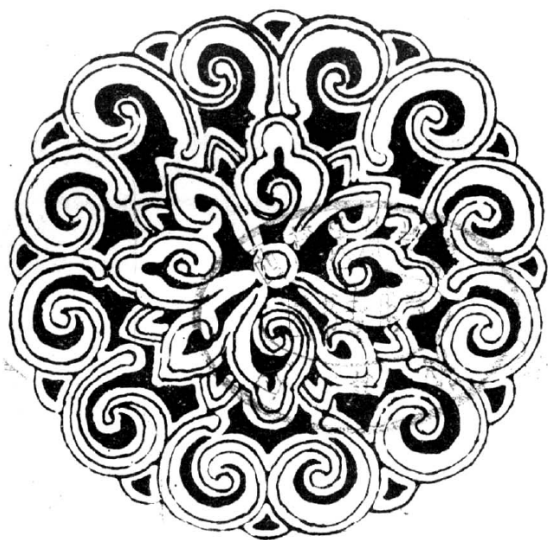
ཐོད་གྱི་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་གྱི་
རྒྱུ་མིག་དེ་མཆོར་གྱུན་སྣང་།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ རེའུ་མིག་དོ་མཆར་ཀུན་སྣང་།

དུང་དཀར་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་དར་མདོ་
བཟུ་ཤིས་དབང་འདུས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྲིགས།

སི་ཁྱོན་མི་སི་ཁྱོན་མི

ཅམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ། དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ།
མདུན་ཤོག་མངོས་རིས། གྲུ་པོའ་ཀོང་།

འདྲི་ཕྱི་ཕྱི་གནས་དང་མཐུན་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་གོ་མཆར་གྱུན་རྒྱུ།
དུང་དཀར་ལྷོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་དར་མདོ་བཟོ་ཤིས་དབང་
འདུས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྲིགས།

མཐོན་མི་རིགས་དཔེ་མཛན་ཁང་གིས་བསྐྲུན།
མཐོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་གྲ་དཔེ་ཆེད་ཁང་གིས་བསྐྲུན།
མཐོན་ཡ་ཨལ་པར་འདེབས་བཞུགས་དཔར།

ISBN7-5409-1908-6/K · 160 དཔེ་རིན་7.00

(川)新登字 002 号

责任编辑:央青娜姆

封面设计:周保工

藏族文史常识荟萃

东噶·洛桑赤列
扎西旺都编

*

四川民族出版社出版发行

(成都盐道街三号)

四川省新华书店经销

雅安地区印刷厂印刷

开本 787×1092 毫米 1/32 印张 6.5 字数 130 千

1997 年 9 月第一版

1997 年 9 月第一次印刷

印数:1—5000 册

ISBN7-5409-1908-6/K·160

定价:7.00 元

མེད་ གཞི།

སྐབས་ཆེན་གྱི་ཤུང་གོ་ཤུང་ཁྱབ་ཏང་གི་མི་རིགས་སྲིད་
ཅུས་ཀྱི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་འོག རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་
འཛད་པ་མེད་པའི་རིག་གཞུང་མཐའ་དག་ཚུ་དང་ཕྱད་པའི་མེ་
ཏོག་འདབ་བརྒྱ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་སྐྱབས་ཀྱི་དཔལ་འབར་བའི་སྒྲོན་མ་
འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་དུས་མཚུངས། སུལ་བྱུང་
བཟིན་ཆགས་ཀྱི་ལུ་རྒྱས་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ནམས་ཀྱང་
དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་པའི་སྐྱེད་ཆལ་གྱི་ངོ་མཆར་ལ་འགྲན་
བཞིན་པར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཆེའི་དགེ་སློབ་
ནམས་ཀྱིས་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། ལུ་རྒྱས་ལ་
ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་སྦྱང་བྱས་སྐབས་ཐོག་མའི་མང་གཞིའི་ཤེས་
ཡོན་སློབ་པར་མེད་དུ་མི་བྱང་བའི་རེ་བུ་མིག་འདི་འདྲ་ཞིག་ཉེ་
བར་མཁོ་བར་བསམས་ནས། དེ་སྡོན་1960ལོར་འདི་གར་
ཤུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཤྱ་ཆེན་མོར་བོད་ཡིག་བརྟག་དབྱུང་

འཇིན་ལྷ་གསར་དུ་ཚུགས་སྐབས་ཕན་དགེ་མིང་པ་གཉིས་ནས་
 ཟུར་བལྟའི་སློབ་དེབ་དུ་ཚུལ་བྱས་བྱས་པའི་མ་ཡིག་གཞིར་.....
 བཟུང་། སྐར་ཡང་ཉེར་མཁོའི་རེབ་མིག་དང་གསལ་བཤད་མི་
 ཉུང་བ་ཁ་ལྷོན་བྱས་ཏེ། དེང་སང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་
 ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བ་སྐབས་པོ་ཆེ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་
 གཉིས་ལ་སྤེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཕན་ཐོགས་ཅུང་ཟད་
 ཡང་ན་ཅི་མ་རུང་བསམས་ནས་པར་དུ་སྐྱུན་པས་རྒྱ་ཆེའི་.....
 གཟིགས་པ་པོ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་བོད་མཁས་དབང་དམ་པ་
 རྒྱལ་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་དང་བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་བཅས་དགོངས་
 འཇགས་འཆལ། །

ཕན་དགེ་མིང་དུང་དཀར་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་དར་
 མདོ་བཟླ་ཤེས་དབང་འདུས་གཉིས་ཀྱིས།

སྤྱི་ལོ་1981ཟླ་བ་5པའི་ཆེས་ལ་ལེ་ཅིན་ནས།

དཀར་ཆག

མེད་གཞི། (1)

ལེའུ་དང་པོ།

པོ་ད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲོན་འགྲོ་ལོ་ཁམས་དང་

ལོ་གྲངས་ཅིས་ཚུལ། (1)

ལྷི་ལོ་དང་། ལྷ་པོ་ད་ལུགས་བཅས་རབ་བྱུང་ལོ་གྲངས་

ངོས་འཛིན་བཏུ་བ་དེའི་རེའུ་མིག (7)

སངས་རྒྱལ་ཤུག་ལུ་ཞེའི་འདས་ལོ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རེའུ་མིག ... (16)

སངས་རྒྱལ་ཀྱི་འདས་ལོ་ཅིས་ཚུལ་སྐོར་གྱི་དྲགས་གཙང་། (19)

ཟླ་བའི་མངོན་བརྗོད་། (21)

དུས་འཁོར་དང་དབྱངས་འཆར་གཉིས་མཐུན་པའི་ཆོས་

གྲངས་གྱི་མིང་། (23)

གཟུང་བདུན་གྱི་མངོན་བརྗོད་། (24)

ལྷ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་དུས་སྐབས་སོ་སོར་མཐོང་

བའི་སྐར་མའི་དབྱིབས། (27)

དུས་བཞིའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་། (32)

ལྷ་གཅིག་དུས་རྟགས་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་འབྱེད་འབྱེད་འབྱེད་ཚུལ། (33)

ས་ཡི་གོ་ལ་ཉེ་བར་བྱས་པའི་གནམ་དང་ས་ཡི་གོ་ལའི་དཔེ་རིས་

བསྐྱས་པ། (35)

སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་རིས་དང་

དེའི་འགྲེལ་པ། (40)

སྤྱི་ལོ་དང་འབྲུང་ཙི་ས་ལོ་ཁམས་ཤན་སྤར་གྱི་མགྲོགས་ཙི་ས་རེ་བྱ་མིག་ ... (42)

འབྲུང་བ་ལྷ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད། (53)

གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད། (56)

གངས་གནས་ཀྱི་མིང་། (59)

ཐོད་ཀྱི་དགུ་ཙི་ས། (63)

ཐོད་ལུགས་ལྷ་གཅིག་དུས་རྟགས་རྒྱག་གི་དབྱེ་སྤངས། (64)

(བྱར་གསལ་སྤྱི་ལོ་1975ལོའི་དུས་བཞི་འབྱེད་སྤངས། (64)

རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་བའི་མངོན་བརྗོད། (65)

རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་ཕྱིང་རིམ་ཕྱོགས། (67)

པཌ་ཆེན་སྤྱི་ཕྱིང་རིམ་ཕྱོགས། (70)

ཀྱུ་མ་ཕྱིང་སྤྱི་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩ་རྒྱུ་དཔལ་བཟང་

པའི་སྤྱི་ཕྱིང་རིམ་ཕྱོགས། (72)

ས་རྒྱ་གོང་མ་ལ། (73)

ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་འཛིན་རེ་བྱ་མིག་དང་པོ།

(བྱིསྤྱང་བཅན་གྱི་ཡན་ཆད།) (74)

ཐོད་གྱི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་འཛིན་རེའུ་མིག་གཉིས་པ། (བྱིསྤྱང་བཅན་
གྱི་ཡན་ཆད།) (79)

ཐོད་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གི་སྤིད་རྒྱུང་རིམ་ཕྱོད། (82)

ལྷན་ཐོད་རྒྱུང་ས་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མཐོ་དམན་ས་
སའི་ལས་འགན་རིམ་ཐོད་རེའུ་མིག (87)

རྒྱལ་ཡོངས་རིམ་པ་ས་སའི་ཐོད་རིགས་རང་རྒྱུང་བྱུང། (93)

ཐོད་རྒྱུང་ས་གྱི་ཁྱོན་ཚུས། ཁྱོང་བྱུང་། རྒྱུང་བཅས་གི་མིང་། (95)

ཐོད་རྒྱུང་ས་རྒྱུང་གཞིས་ས་མིང་རྒྱ་ཐོད་ཤན་ཐུར་རེའུ་མིག (104)

ཐོད་རྒྱུང་ས་གྲགས་ཅན་གྱི་གཙང་པོ་དང་རི་ཐོད་མིང་རྒྱ་ཐོད་
ཤན་ཐུར་རེའུ་མིག (119)

ལེའུ་གཉིས་པ།

ལ་རྒྱས་ཉེར་མཁོའི་རེའུ་མིག (131)

རྒྱ་གར་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་ལུ་ཉེགས་གྲུབ་མཐའ་རིགས་
དགའི་རེའུ་མིག (131)

རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་
གྲུབ་མཐའ་རིགས་བཞིའི་རེའུ་མིག (132)

གསང་ལྷགས་རྟེན་མའི་ཆོས་བརྒྱད་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་རེའུ་མིག་
སྤྱིའི་དཀར་ཆག (133)

གསང་ཕྱགས་རྟིང་མའི་ཚས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་རིང་བརྒྱད་
 བཀའ་མའི་སྐུ་འཕྲུལ་དང་གཉིས་པ་འདུས་པ་མདོའི་
 རེའུ་མིག་ (134)

གསང་ཕྱགས་རྟིང་མའི་ཚས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་རིང་བརྒྱད་
 བཀའ་མའི་གསུམ་པ་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་རེའུ་མིག་ (136)

གསང་ཕྱགས་རྟིང་མའི་ཚས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཉེ་བརྒྱད་
 གཉེར་མའི་རེའུ་མིག་..... (137)

སོ་ཐར་(དགེ་སྤྲང) རྩོམ་རྒྱུན་གྱི་རེའུ་མིག་ (138)

ཞར་བྱང་རེའུ་མིག་དང་པོ། སྤྲ་ཆེན་རྩོམ་བརྒྱད་ཀྱི་དདུས་པ་
 མི་ལྟ། (139)

ཞར་བྱང་རེའུ་མིག་གཉིས་པ། གཙང་པ་མི་ལྟ་ནང་གི་ལོ་ཚོ། (141)

ཞར་བྱང་རེའུ་མིག་གསུམ་པ། གཙང་པ་མི་ལྟ་ནང་གི་ཆོང་ཚོ། (142)

ཞར་བྱང་རེའུ་མིག་བཞི་པ། པར་ཆེན་རྩོམ་བརྒྱད། (143)

བཀའ་གདམས་པའི་ཚས་རྒྱུན་རེའུ་མིག་དང་པོ། (143)

བཀའ་གདམས་པའི་ཚས་རྒྱུན་རེའུ་མིག་གཉིས་པ། (144)

ས་སྐུ་འཁོར་གྱི་གདུང་རབས་རེའུ་མིག་ (145)

གཞི་ཚོགས་སྐར་སྤྲ་བྱང་གི་གདུང་རབས་རེའུ་མིག་ (152)

ལྷ་ཁང་སྤྲ་བྱང་གི་གདུང་རབས་རེའུ་མིག་ (153)

རིན་ཆེན་སྐར་སྤྲ་བྱང་གི་གདུང་རབས་རེའུ་མིག་ (153)

དུས་མཆོད་སྒྲ་བྲང་གི་གདུང་རབས་རེའུ་མིག་	(154)
ས་སྐྱ་བའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་རེའུ་མིག་	(155)
ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སྐབས་བའི་ཉི་མེ་རེའུ་མིག་	(156)
ས་སྐྱ་དགོན་པའི་གདན་རབས་རེའུ་མིག་	(159)
ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སྐབས་བའི་ས་སྐྱ་དགོན་ཆེན་རིམ་བྱུང་གི་ རེའུ་མིག་	(161)
དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་རེའུ་མིག་	(163)
བཀའ་བརྒྱད་པ་སྤྱི་འཛིན་ཆོས་རྒྱུན་རིམ་བྱུང་གི་རེའུ་མིག་	(164)
དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པ་སྤྱི་འཛིན་རེའུ་མིག་	(167)
ཀམ་ལྷ་ནག་སྤུལ་པའི་སྐུ་རིམ་ཁྱོན།	(168)
ཀམ་ལྷ་དམར་སྤུལ་པའི་སྐུ་རིམ་ཁྱོན།	(169)
སྐྱག་ལུང་བཀའ་བརྒྱད་པའི་སྐྱག་ལུང་དགོན་པའི་བྲི་ཐོག་རྒྱད་ འཛིན་རེའུ་མིག་	(170)
བར་འབྲུག་ར་ལུང་དགོན་པའི་སྤུལ་སྐུ་རིམ་ཁྱོན་རེའུ་མིག་	(171)
འབྲི་བྱང་པའི་གདུང་རབས་རེའུ་མིག་	(173)
གདན་ས་མཐེལ་གྱི་སྤྱན་པ་རིམ་ཁྱོན་རེའུ་མིག་	(174)
ཆེད་ཐང་དགོན་པའི་གདན་ས་རིམ་ཁྱོན་རེའུ་མིག་	(175)
ཕག་མོ་བྱ་པའི་གདུང་རབས་ཀྱི་རེའུ་མིག་	(177)
དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་རེའུ་མིག་	(180)

དགའ་ལྷན་ཁྱིམ་གྱི་རིམ་བྱོན་གྱི་མཚན་དང་ལོ་གྲངས་རེའུ་མིག་	(181)
བོད་ལྗངས་ཕྱེ་སྲིད་རིམ་བྱོན་རེའུ་མིག་	(185)
སྐག་པོ་རྟོ་རྩའོ་བེ་བོད་ལ་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་རེའུ་མིག་	(190)

目 录

前言	(1)
----------	-----

第一部分

藏族历史基础知识纪年简介	(1)
公元、胜生与中国历代年号推算对照表	(7)
佛纪元推算几种主张对照表	(16)
佛纪元推算说明	(19)
月份别名对照表	(21)
七曜的异名	(23)
廿八宿的异名及其图示	(27)
四季的异名	(32)
一年廿四个节气的划分表	(33)
以大地为中心的天、地星宿方位图及其说明	(35)
佛教世间形成说明及其星宿方位图	(40)
公元干支快速推算表	(42)
五行和十二属象的异名	(53)
数字的异名	(56)
六十数位名称	(59)
藏族九九推算口诀	(63)

藏历一年六季的划分	(64)
附 1975 年为例的四季划分	(64)
汉区夏历月名的别称	(65)
历代达赖喇嘛传承表	(67)
历代班禅喇嘛传承表	(70)
拉不楞寺主活佛嘉木样历辈谱系	(72)
萨迦五主	(73)
历代吐蕃王朝传承谱系异同对照表一(松赞干布以前)	
.....	(74)
历代吐蕃王朝传承谱系对照表二(松赞干布以后)	(79)
原西藏噶厦地方政府历任地方长官表	(82)
原西藏地方噶厦政府各部门的设置及其职能表	(87)
全国各级藏族自治地方简表(结止 86 年底)	(93)
西藏自治区专区、市、县名称藏汉对照表	(95)
西藏宗谿名称对照表	(104)
西藏部分著名山川河流名称藏汉对照表	(119)

第二部分 (教派传承)

印度较为著名的九派外道	(131)
印度佛教四大教派	(132)
旧密乘宁玛派传承总目	(133)
宁玛派传承中的远传经典派(一)幻变(二)集经	(134)
宁玛派传承的远传经典派(三)大圆满	(136)

宁玛派传承中的近传伏藏派·····	(137)
各部(比丘)戒律传承总目·····	(138)
附表一、喇钦戒律传承中的卫地五人·····	(139)
附表二、喇钦戒律传承中的藏地五人中的洛措部·····	(141)
附表三、喇钦戒律传承中的藏地五人中的冲措部·····	(142)
附表四、喀且班钦戒律传承·····	(143)
噶当派教法传承(表一)·····	(143)
噶当派教法传承(表二)·····	(144)
萨迦昆氏家族世系表·····	(145)
细脱岗拉章世系表·····	(152)
拉康拉章世系表·····	(153)
仁钦岗拉章世系表·····	(153)
杜却拉章世系表·····	(154)
萨迦派“道果”传承表·····	(155)
元代帝师简介·····	(156)
萨迦寺寺主传承·····	(159)
元代萨迦本钦(地方长官)·····	(161)
塔波噶举初期传承表·····	(163)
噶举派传承总目表·····	(164)
塔波噶举传承总目表·····	(167)
噶玛噶举黑帽系活佛传承·····	(168)
噶玛噶举红帽系活佛传承·····	(169)

达垅噶举达垅寺法台传承·····	(170)
坝主热垅寺活佛系统·····	(171)
止贡(必里公)家族世系·····	(173)
丹萨梯寺历任“京俄”(寺主)·····	(174)
山南泽当寺历任寺主·····	(175)
帕摩竹巴世系·····	(177)
格鲁派(黄教)教法传承表·····	(180)
甘丹寺历任法台·····	(181)
西藏地方历任“第悉”·····	(185)
· 蒙古和硕特部在藏执政顺序·····	(190)

ལེན་དང་པོ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱའི་ཚུན་
འགྲོ་ལོ་ཁམས་དང་ལོ་གྲངས་རྩིས་རྒྱལ།

གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆོས་འབྱུང་། རྣམ་ཐར་
སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རབ་བྱུང་གི་ལོ་སྟོར་ནས་ཅི་བ་དང་། སྐབས་
རེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་བྱི་ལོ་ནས་ཅི་བ། སྐབས་
རེ་སངས་རྒྱས་ཤཱ་བྱ་བ་པའི་འབྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་ནས་ཅི་བ། དེང་
སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་བྱི་ལོའི་སྟོན་ནས་ཅི་བ་བཅས་ལོ་རྩིས་བྱེད་སྐབས་
སྣ་ཆོག་ས་ཡོད།

དེའི་ནང་ནས་རབ་བྱུང་སྟོར་གཅིག་ལ་ལོ་དུག་ཅུར་བྱེ་བའི་རྩིས་
སྟོན་དེ་ནི། བྱི་ལོ་༡༠༩༢ལོར་བོད་ཀྱི་ཐེ་ཡོས་ལོ་ཁེལ་ཞིང་། ལོ་དེར་
བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གྱི་རྩ་བའི་འད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་གྱི་
གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་སྟོན་པའི་གཞུང་«དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད»བོད་དུ་ཐོག་
མར་གདན་དྲངས་པ་དང་། དེ་ལ་རྩིས་དུན་ཞུ་ཆེད་ཐེ་ཡོས་ལོ་ནས་ལོ་
འགོ་འཛིན་པའི་སྟོན་གཏོད་པ་ཡིན།